

INFORMACJA PRASOWA

Mazowsze walczy o czyste powietrze

Jak na życie mieszkańców Mazowsza wpłynie zaostrenie uchwały antysmogowej? Co muszą zrobić samorządy, by zapewnić mieszkańcom czyste powietrze? I wreszcie, skąd pozyskać środki na konieczne zmiany? Odpowiedzi na te pytania będzie można poznać podczas spotkań samorządowców organizowanych przez urząd marszałkowski.

Szacuje się, że rocznie na Mazowszu z powodu zanieczyszczenia powietrza umiera ok. 6 tys. osób. To tak, jakby co roku z mapy województwa zniknęła gmina Opinogóra Górna. Dlatego samorząd województwa podjął kolejne działania na rzecz ograniczania szkodliwego wpływu smogu. Wśród nich – nowelizacja uchwały antysmogowej. Jednak oprócz zaostrenia prawa będą także pieniądze na konieczne zmiany. Wiąże się to z nową perspektywą środków unijnych. W ramach programu Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 samorząd województwa na ochronę środowiska chce przeznaczyć ok. 690 mln euro, czyli ponad 3 mld zł. Wśród nich będą także środki na realizację zadań, za które odpowiedzialne są gminy.

Podwarszawskie powiaty mają odejść od węgla

Prace nad zaostreniem uchwały antysmogowej trwały od 2020 r. Projekt nowelizacji był poddany w 2021 roku dwukrotnym konsultacjom społecznym i opiniowaniu przez właściwe organy. 26 kwietnia 2022 r. radni województwa przegłosowali przyjęcie uchwały.

Największe zmiany dotyczą Warszawy, gdzie 1 października 2023 r. ma zostać wprowadzony zakaz spalania węgla. Takie regulacje obejmą też powiaty podwarszawskie, z tym że od 1 stycznia 2028 r.

W nowelizacji uchwały antysmogowej znalazł się także zapis dotyczący nowo budowanych budynków. Zgodnie z nim, jeśli jest możliwe technicznie podłączenie budynku do sieci ciepłowniczej lub gazowej, eksploatacja instalacji opalanych paliwami stałymi będzie zakazana. Dotyczy to budynków, dla których inwestor wystąpi po 1 stycznia 2023 r. o wypis i wyrys z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub jeśli takiego nie ma – o warunki zabudowy dla terenu planowanej inwestycji. Brak możliwości podłączenia musi zostać potwierdzony dokumentem wydanym przez operatora sieci.

Na Mazowszu uchwała antysmogowa została wprowadzona już w 2017 roku. Zgodnie z jej zapisami wszystkie nowe kotły na paliwa stałe instalowane po 11 listopada 2017 r. muszą spełniać wymagania tzw. ekoprojektu. Od lipca 2018 roku na Mazowszu obowiązuje także zakaz spalania części paliw stałych – węgla brunatnego, mułów i flotokonzentratów czy słabej jakości węgla kamiennego i paliw zawierających biomasę o wilgotności w stanie roboczym powyżej 20 proc.

Ekodoradca w każdej gminie?

Aby wspomóc mazowieckie gminy w realizacji założeń uchwały antysmogowej, jak i programu ochrony powietrza, samorząd województwa przygotowuje nowy program. Jego celem jest wsparcie gmin jako głównych, lokalnych realizatorów działań naprawczych. Jednym z jego elementów ma być zatrudnianie ekodoradców. Pomogą w tym środki unijne.

Ekodoradca to nie tylko osoba, która wspiera mieszkańców w wymianie pieców czy korzystaniu ze środków dostępnych na ten cel, ale także specjalista wspierający rozwój dostępności alternatywnych źródeł energii w gminie i ograniczanie ubóstwa energetycznego. Będzie zajmować się także lokalnymi regulacjami

prawnymi dotyczącymi ochrony środowiska, jak np. wystąpieniem do zarządu województwa o wprowadzenie lokalnej uchwały antysmogowej.

Program przewiduje środki nie tylko na zatrudnienie ekodoradcy, ale także zapewnienie mu narzędzi pracy, sprzętu do kontroli jakości powietrza czy materiałów edukacyjnych i szkoleniowych. W ramach środków będzie można się także ubiegać o dofinansowanie analiz przedinwestycyjnych w zakresie odnawialnych źródeł energii – budowy biogazowni, instalacji pomp ciepła czy instalacji geotermalnych czy wiatrowych.

Wartość możliwego dofinansowania ma wynieść 85 proc. w przypadku samorządów z regionu NUTS-2 (Mazowiecki regionalny) i 50 proc. dla samorządów z terenu Warszawy i okolicznych powiatów. Zainteresowanie programem zgłosiło już około 100 samorządów z całego województwa.

Marta Milewska
Rzeczniczka Prasowa
Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego
tel. 22 59 07 602, kom. 510 591 974,
e-mail: rzecznik@mazovia.pl